

Стартира инициатива за актуализация на българската клавиатурна подредба от 1978 г.

Написано от Държавна сигурност.com
Четвъртък, 02 Юли 2020 19:00

Стартира предложение за актуализация на българската клавиатурна подредба, изменяна от 1978 г., на което **desebg.com** дава гласност.

Зад инициативата стоят Илия Базлянков, IT специалист с интереси в областта на езика и историята, както и Тодор Червенков, издател на онлайн вестник „Български освѐ домителъ“, и Петър Неделев, автор на няколко инструмента за използване на стария правопис.

Неотдавна инициаторите изпратиха отворено писмо до министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията Росен Желязков, в което се съдържат конкретни предложения, както и призив министерството да организира работна група от специалисти за обсъждане на идеите ([ВИЖ ОТВОРЕНОТО ПИСМО - ТУК](#)).

Инициативата за актуализация на българската клавиатурна подредба по БДС вече е подкрепена от близо 500 общественици Сред тях са специалисти, писатели, преводачи, учители, духовни лица, преподаватели, политици, бизнесмени, представители на старата българска емиграция и на българските общности в Македония, Сърбия и Северна Гърция.

„Българската азбука се състои от 30 букви. Към момента, обаче, в българската клавиатурна подредба по БДС 5237:1978 (действащ от 1 януари 1978 г.) са включени и

две допълнителни букви от чужда азбука (руската), а именно Э и Ы, заели мястото на ъ и ѱ от машинописната подредба в действие преди правописната реформа от 27.02.1945 г. Посоченият стандарт съдържа и други несъвършенства, останали от времето на употреба на пишещи машини”, си посочва в отворено писмо до министър Желязков.

„Днес все още продължава да действа 42-годишният стандарт БДС 5237:1978 и всички български компютърни клавиатури се изработват според него. Необходима е промяна на стандарта с цел усъвършенстването му и привеждането му в съгласие със съвременната езикова и техническа действителност”, мотивират се инициаторите.

Те предлагат МТИТС да организира и координира работна група с участието на представители на БАН, Софийския университет, бизнеса и други заинтересовани лица, която да обсъди актуализирането на стандарта БДС 5237:1978.

От инициативата припомнят, че следва да се вземат под внимание добрите идеи, заложи в нереализирания прБДС 5237:2006. Конкретните предложения за промяна на клавиатурната подредба са следните:

1. Включване на знака Й

Българското местоимение Й се изписва с тежко ударение с цел различаване от съюза И. Много често то бива неправилно заменено с И или Й. С цел повишаване на грамотността и качеството на машинно набраните текстове, предлагаме знакът Й да бъде поставен на мястото на главния Ъ, тъй като нито една дума не започва с него.

2. Включване на пунктуационните знаци долни и горни кавички „“

Включването на българските долни и горни кавички ще спомогне допълнително за правилното съставяне на текстове според нормите на българския език. Предлагаме те да се включат на мястото на символите ~ и ` , които се използват рядко в текстовете на български език.

3. Включване на буквите ѱ, ѱ и ѱ

Българският правопис от периода 1878 г. до 1945 г. се използва и днес в научни и специализирани издания, в библиотечни системи и при цитиране на исторически документи; той се използва и в съвременни издания на част от българските емигранти и

наследниците им за периодични издания и книги; този правопис се радва на растящ интерес сред младите българи, които го използват за комуникация в интернет. Преподаватели и студенти по българска филология имат нужда от тези букви в учебния процес, и се налага да ползват нестандартни клавиатури. Включването на буквите ъ, ъ и ъ в българската клавиатура ще облекчи технически работата във всички посочени случаи, ще благоприятства за популяризирането на книги и текстове от периода преди правописната реформа от 1945 г., ще намали разстоянието между днешната правописна култура и тази от преди 1945 г. Предлагаме ъ да замени Э, а ъ да замени Ъ; ъ трябва да бъде на трето ниво (виж т. 7), над буквата ъ; смятаме за излишно руски букви да присъстват в българската клавиатурна подредба, която не е ергономично приспособена за набор на текстове на руски език.

4. Включване на \$ и €

Символите за валути \$ и € се използват изключително често и включването им ще улесни потребителите. Могат да се включат на мястото на I и V като основни клавиши.

5. Включване на ударени гласни

При съставяне на научни текстове се налага използването на ударените гласни. Включването им на трето ниво (виж т. 7) над съответните гласни, ще улесни работата със специализирани текстове.

6. Включване на @

Електронната поща на кирилица вече е реалност и е необходимо включване на символа @ на трето ниво над цифрата 2 (виж т. 7), за да се избегне превключването на клавиатурната подредба само заради неговото изписване.

7. Въвеждане на трето ниво в клавиатурната подредба

Традиционно при пишещите машини и при много компютърни клавиатура има само две нива на въвеждане. Нормално (малки букви, числа) и „шифт“ ниво (главни букви, специални знаци). Компютрите позволяват въвеждането на трето и четвърто ниво, като третото ниво се достъпва с клавиша „десен алт“ (AltGr), а четвъртото с „десен алт“ + „шифт“. Това ще позволи да се добавят повече букви и знаци — например клавиш за поставяне на ударение, кирилски букви за други славянски езици (включително отпадналите Э и Ъ, за въвеждане на отделни руски думи при нужда) и т.н.

8. Буквите в интернет разширението .ею

До нашето внимание достигна информацията, че в началото на 2009 г. Европейската комисия е отправила питане до МТИТС кои букви на кирилица да се поддържат в домейна .eu, тъй като българският език е официален в ЕС. Освен българската азбука, са били изпратени и Э и Ы като част от нея. Изхождайки от аргументите по-горе, предлагаме Ви да изпратите официално писмо до организацията EURid, и да ги помолите за включване на буквите **ѐ**, **ѝ** и **џ**.

9. Буквите в интернет разширението .bg

Според изготвените правила за домейна .bg в обществен съвет към МТИТС, трябва да се поддържат само букви от българската азбука. По някаква причина, обаче РегистърБГ/ИменаБГ нарушават това правило и позволяват регистрация на домейни с буквите Э и Ы. Предлагаме Ви да поставите на обсъждане в обществения съвет включването на тези две букви като заварено положение в правилата, но и на буквите **ѐ**, **ѝ** и **џ** по гореизложените причини.